

EMISE JALAHAIGUSTE RAVIJUHS

Koostaja: Julia Jeremejeva, DVM, PhD

Emise lonkamine on peamiselt põhjustatud valust. Valu põhjustavad sõrgade või sõrapadjandi, liigeste ja lihaste traumad ning liigese või lihaste põletikud. Sead lonkavad lühikest aega (paar minutit) juhul, kui nad pärast pikemat lamamist püsti tõusevad ning allpoololnud jäsemed on nn “surnud”. Selline longe möödub iseenesest ning sekkumist ei vaja.

Sulus vabalt elavate emiste lonkamine on kergemini avastatav võrreldes poegimis- või seemenduspuuris olevate emistega. Lonkav emis lamab rohkem ja hoiab ennast teistest eemal. Valust tingituna on selline emis närviline ja häälitseb kõvasti. Kuna ta ei suuda teiste loomadega sööda saamisel konkureerida, kõhnub haige loom kiiresti. Jalahaigust põdev emis tipib sõrgadel või ei toeta haiget jalga maha. Jalahaiguse kahtlusel tuleb emisel lasta kõndida mööda koridori, et tuvastada haige jalg. Haige jala avastamisel peab emist hoolikalt edasi uurima. Vaadake ja katsuge üle kõik jäsemed ja liigesed ning võrrelge jäsemete seisundit. Põletikus liiges on kuum, turses ja valulik. Tõstke haige jalg ülesse ja hinnake nii sõrgade kui sõrapadjandite seisundit. Kui tegemist on traumaga, siis on piirkond küll valus ja kergelt turses, kuid kuumust ei esine. Sellisel juhul ei ole antibiootikumiravi vajalik. Antibiootikumiravi on näidustatud ainult ägeda liigesepõletiku korral. Liigesepõletikku põhjustavad peamiselt bakterid *Streptococcus* suis või *Mycoplasma* spp. Kroonilise liigesepõletiku diagnoosimisel on vajalik looma praakimine karjast, kuna ravi on väga pikk ning ravitõhusus madal.

Tegevusjuhised lonkava emise avastamisel

1. Eraldage lonkav emis teistest loomadest.
2. Kutsuge võimalikult kiiresti loomaarst, kes paneb õige diagnoosi ning määrab esmase ravi. Liigesepõletiku korral alustab loomaarst nii antibiootikumiravi kui valuvaigistava raviga. Trauma korral kasutab ta ainult valuvaigistavate ravimite manustamist.

